

Sala posiedzeń Rady Miejskiej w cieszyńskim Ratuszu

W roku 1496 cieszyński książę Kazimierz II sprzedał mieszczanom cieszyńskim dwa domy leżące przy placu targowym, który zastąpił stary, ciasny rynek. W ich miejscu polecił wystawić nowy Ratusz, zaś stary nakazał wyburzyć. Tak rozpoczęła się historia, funkcjonującej po dziś dzień, siedziby władz samorządowych Cieszyna. Losy Ratusza wyznaczały liczne pożary, jakie nawiedzały Cieszyn. Już w 1552 roku drewnianą budowlę strawił ogień. W jej miejscu powstał murowany renesansowy Ratusz z arkadowymi podcieniami i okragłą wieżą zegarową. Kolejne pożary w 1789 i 1836 roku przyczyniły się do jego obecnego wyglądu. Odbudowany został jako klasycystyczna budowla w 1800 roku wg projektu Ignacego Chamberza, oraz w 1845 roku przez wiedeńskiego architekta Józefa Kornhäusla.

Z Ratuszem związane były, leżące po jego prawej stronie, miejskie kramy i odwach policji. Był to długi, piętrowy budynek o mansardowym dachu. W 1869 roku cieszyński budowniczy Gottfried Dittrich nadbudował drugie piętro, a elewacji nadał neorenesansowy charakter. W budynku tym mieścił się do 1906 roku cieszyński Sąd Obwodowy. Po jego wyprowadzeniu do nowej siedziby postanowiono zaadaptować wolne pomieszczenia na potrzeby Ratusza. W 1906 roku powstała nowa sala posiedzeń Rady Miejskiej, ozdobiona bogatą boazerią i herbowym fryzem z godłami cieszyńskiej szlachty i cechów rzemieślniczych.

Sala posiedzeń, fot. R. Jastrzębski, 1906 r.

SALA POSIEDZEŃ W 1906 ROKU

Autorem ideowej koncepcji i dekoracji plastycznej nowej sali posiedzeń był radca budowlany Komory Cieszyńskiej - Albin Theodor Prokop. Sala o wymiarach 13,6 na 8,7 m i wysokości 4,6 m posiada czworo drzwi o bogatej snycerze. Dzielne oświetlenie zapewnia pięć weneckich okien. Wyposażona została w dębową boazerię, którą wykonał cieszyński stolarz Maksymilian Schubert. W dwóch narożnikach Sali umieszczono secesyjne piece - kominki z herbami miasta, wykonane w fabryce R. Weissa we Frydku. W trzecim rogu stał zegar szafkowy pochodzący z warsztatu zegarmistrza Franciszka Dibona.

Niezwykłą ozdobę Sali stanowi dębowy fryz, umieszczony pod neobarokowym plafonem. Składa się z 24 płaskorzeźb godła cieszyńskich cechów rzemieślniczych, wykonanych przez rzeźbiarza Franciszka Kargera z Cieszyna, według projektu Georga Frischa i Leonarda Hulki. Drugą część fryzu wypełnia 40 rodowych herbów cieszyńskiej szlachty, uzupełnionych o herby Śląska, książąt cieszyńskich z dynastii piastowskiej, lotaryńskiej i habsburskiej oraz miasta Cieszyna. Namalował je arcyksiążęcy urzędnik, Maksymilian Salomon.

Salę wyposażono w komplet eklektycznych mebli oraz secesyjne żyrandole gazowe, ozdobiono ją także olejnymi portretami. Na ścianie frontowej w boazerii wpisano portret cesarza Franciszka Józefa I w stroju orderowym Złotego Runa. Pomiędzy oknami zawieszono portrety przedstawicieli

europejskich monarchii, którzy w 1779 roku podpisali traktat tzw. Pokoju Cieszyńskiego. Po przeciwnej stronie znajdowało się także siedem podobizn przedstawicieli dynastii habsbursko - lotaryńskiej, noszących tytuł książąt cieszyńskich. Tynną ścianę Sali ozdobiły portrety twórców trzech miejskich fundacji, które zawisły pod ich herbami: Adama Borka z Rostropic, Karola Cselesty z Cselestina oraz Adama Waclawa Paczyńskiego z Tęczyna.

Sala posiedzeń Rady Miejskiej została oficjalnie oddana do użytku 2 września 1906 roku, kiedy w Ratuszu uroczystie podejmowano cesarza Franciszka Józefa I w czasie jego wizyty w Cieszynie związanej z wielkimi manewrami wojskowymi. Sto lat później, w 2006 roku, poddana została zabiegom konserwatorskim. Na ścianach zawieszono kopie niektórych portretów, zaś na ścianie frontowej zawisła kopia XIX-wiecznego herbu Cieszyna. W Sali odbywają się posiedzenia Rady Miejskiej Cieszyna, ale także jest ona ostatnim elementem wystawy historycznej ilustrującej dzieje Ratusza i cieszyńskiej samorządności.

Cesarz Franciszek Józef I przed Ratuszem, fot. z 1906 r., H. Jandaurek

HERBY KSIĄŻĘCE, SZLACHTY CIESZYŃSKIEJ I MIASTA CIESZYNA

Duże zainteresowanie odwiedzających Ratusz gości wywołują herby umieszczone pod sufitem Sali. Są one świadectwem bogatych dziejów Śląska Cieszyńskiego, jego władców i dawnej stolicy. Za herbowymi tarczami ukryte są także losy konkretnych ludzi i rodzin, które się nimi posługiwały.

Ściana zachodnia (frontowa):

HERB PIASTOWSKI

W XI wieku mieszkańcy Śląska Cieszyńskiego włączyli się w organizację państwa polskiego. W Cieszynie założona została kasztelania, wymieniona po raz pierwszy w 1155 roku, która podlegała polskim władcom. Po rozbiciu dzielnicowym, w wyniku kolejnych działów, na przełomie lat 1289 - 1290 wyodrębnione zostało Księstwo Cieszyńskie, którego władcą został Mieszko I. Był on założycielem cieszyńskiej gałęzi dynastii piastowskiej, która panowała w Księstwie do 1653 roku.

HERB KSIĄŻĄT LOTARYŃSKICH

Cesarz Karol VI w 1722 roku nadał Księstwo Cieszyńskie w lenno księciu Leopoldowi Lotaryńskiemu, w zamian za włoskie księstwo Monferrato. Jego syn Franciszek Stefan Lotaryński został w 1736 roku mężem przyszłej cesarzowej Marii Teresy. Małżeństwo to zapoczątkowało dynastię Habsbursko - Lotaryńską, a ich potomkowie rządzą Cieszynem i Księstwem do roku 1918.

HERB ŚLĄSKI

Herb Śląska wywodzi się z dawnego herbu piastowskiego, używanego już w XIII wieku przez księcia Henryka Brodatego. Czarny orzeł na złotym tle z przepaską na piersi, jako herb Dolnego Śląska, ukształtował się po rozbiciu dzielnicowym Polski w 1138 roku.

HERB RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Po zakończeniu I wojny światowej w 1918 roku i upadku monarchii austro-węgierskiej dawne Księstwo Cieszyńskie stało się przedmiotem sporu pomiędzy nowopowstałym państwem polskim a czechosłowackim. Doprowadził on w 1920 roku do podziału dawnego Księstwa Cieszyńskiego i miasta Cieszyna pomiędzy Polskę i Czechosłowację. Od tego czasu herbem polskiej części Śląska Cieszyńskiego jest herb Rzeczypospolitej.

Obecny herb wykonany został w 2006 roku. W jego miejscu znajdował się pierwotnie dwugłowy orzeł monarchii austriackiej, od 1918 roku herb Rzeczypospolitej Polskiej, a od ok. 1960 roku emblemat Miejskiej Rady Narodowej w postaci inicjałów „MRN”.

HERB MIASTA CIESZYNA

Herb Cieszyna należy do charakterystycznej dla średniowiecznej heraldyki miejskiej grupy godła przedstawiających mury i bramy miejskie. Prawa miejskie otrzymał Cieszyn w 1374 roku od księcia Przemysława II. Książę zezwolił Cieszynowi na posługiwanie się prawem magdeburskim oraz na posługiwanie się miejską pieczęcią. Ukształtowany w tym czasie herb miasta nie zmieniał się zasadniczo do chwili obecnej. Bramy miejskie są symbolem samorządności i odrębności miejskiej, otwarta brama i podniesiona kratownica oznacza gościnny i handlowy, a jednocześnie obronny charakter miasta. Orzeł nad bramą symbolizował niegdyś nadrzędną pozycję księcia nad miastem, obecnie natomiast piastowskie tradycje Cieszyna.

HERB KSIĘCIA ALBERTA SASKO-CIESZYŃSKIEGO

W 1766 roku arcyksiężniczka Maria Krystyna, córka cesarzowej Marii Teresy, wyszła za mąż za księcia saskiego Alberta Kazimierza, syna Augusta III, polskiego króla i elektora saskiego. Z tej okazji otrzymała od matki Księstwo Cieszyńskie jako ślubny podarunek. Od tej pory jej mąż przyjął tytuł księcia sasko-cieszyńskiego.

HERB HABSBUROSKO-LOTARYŃSKI

Po śmierci ostatniej cieszyńskiej Piastówny, księżnej Elżbiety Lukrecji w 1653 roku, nowymi władcami Księstwa Cieszyńskiego stali się Habsburgowie. Przejeli oni rządy nad Księstwem jako królowie czescy, gdyż już od 1327 roku stało się ono częścią Korony św. Wacława. Habsburgowie posiadali równocześnie tytuł Cesarzy Rzymskich Narodu Niemieckiego. Swą nową ziemią zarządzili jako jej panowie lenni i prywatni właściciele aż do 1918 roku.

Rynek i Ratusz, fot. z 1860 r., R. Jastrzębski

Ściana północna (okienna):

HERB BLUDOWSKICH

Rodzina Bludowskich z Dolnych Błędowic wywodziła się od rodu Wilczków. Pierwszym z Bludowskich, pieczętującym się herbem Kozioł był wzmiankowany w 1461 roku rycerz Jan Bludowski. Ród ten znacząco się rozrósł i wymarł dopiero na początku XX w. W 1687 roku Jerzy Fryderyk, patron wspólnoty protestanckiej w Cieszynie, otrzymał tytuł baronowski. W miejscu dawnej książęcej mennicy w Cieszynie wystawił tzw. „kamienicę Bludowskich”, gdzie mieści się obecnie Książnica Cieszyńska.

HERB CZELÓW

Stary górnośląski rycerski ród Czelów z Czechowic, pieczętujący się odmianną herbu Kościeszna, należał do jednego z najstarszych w Księstwie Cieszyńskim. Gdy Czelowie znaleźli się na dworze cieszyńskich Piastów wielu z nich sprawowało znaczące funkcje. Szybko doszli do sporego majątku, z główną siedzibą w Czechowicach. Okres ich dominacji ukoronowany został w XVI w. karierą Jana Czeli - kanclerza Księstwa Cieszyńskiego. Wymarli w XVII wieku.

HERB GRODECKICH

Rodzina Grodeckich (Grodzieckich) herbu Radwan pochodziła z Brodów koło Lanckorony. Od połowy XV w. przez dwieście lat byli w posiadaniu Grodźca Śląskiego koło Skoczowa. Na dworze książąt cieszyńskich pełnili funkcje starostów i hetmanów. W samym Cieszynie posiadali w XVI wieku dwa domy. Ostatni z rodu Krzysztof Ferdynand zmarł w 1680 roku.

HERB GOCZAŁKOWSKICH

Górnośląski ród Goczałkowskich pochodził z Goczałkowic koło Pszczyny. Potomkowie Jana Goczałkowskiego ok. 1460 roku osiedlili się w Księstwie Cieszyńskim. Od końca XVI w. do 1791 roku byli właścicielami Dziegielowa i tamtejszego dworu. W 1705 roku Jerzy Ludwik Goczałkowski otrzymał tytuł baronowski, natomiast jego syn Adam Waclaw został w 1740 roku marszałkiem ziemskim.

HERB GURECKICH

Gureccy należą do jednych z najstarszych rodów, wywodzących się z miejscowości Kornice koło Raciborza, od której powstała nazwa herbu Kornic. Od miejscowości Górki koło Skoczowa wzięła swe nazwisko rodzina Gureckich z Kornic. Protoplastą rodu był Pentlach z Górec, wzmiankowany około 1447 roku. W 1848 roku żyjący w Austrii Maciej Gurecki otrzymał tytuł baronowski. Rodzina ta żyje do dzisiejszych czasów w Austrii i Niemczech.

HERB LOGAU

Stary śląski ród Logau von Altendorf swój początek wziął w położonej pod Zieloną Górą wsi Łagowa. W XV w. ród rozdzielił się na liczne linie osiadłe na całym Śląsku, w 1442 roku występowali już w Księstwie Cieszyńskim. Gothard Logau kupił w 1573 roku od księcia Waclawa Adama Skoczów i Strumięń. W 1604 roku otrzymali tytuł barona Rzeszy. Ostatni z tej rodziny mieszkali na Śląsku Cieszyńskim w końcu XVIII wieku.

HERB OPPERSDORFÓW

Stary dolnoaustriacki ród swoje nazwisko wziął od majątku Oppersdorf koło Nysy. Już w 1554 roku otrzymali tytuł baronowski, a w 1626 roku tytuł hrabiów Rzeszy. Hrabia Jerzy von Oppersdorf był na pocz. XVII w. opiekunem małoletniego księcia cieszyńskiego Fryderyka Kazimierza. Jego syn, także Jerzy, został w 1636 roku właścicielem państwa frydeckiego i zamku we Frydku.

HERB PRAŻMÓW

Pierwsze wzmianki o morawskim rodzie Prażmów z Bilkowa pochodzą z 1253 roku. W 1620 roku podniesieni zostali do stanu baronowskiego, w 1655 roku otrzymali tytuł hrabiowski. W 1676 roku Karol Stefan Prażma poślubił dziedziczkę państwa frydeckiego, Ludwikę Marię von Oppersdorf. W 1708 roku przekazała ona dominium swemu synowi Franciszkowi Wilhelmowi.

HERB KARWIŃSKICH

Karwińscy należeli do górnośląskiej szlachty, wywodzącej się z bocznej linii Żegotów ze Ślupska koło Gliwic, herbu Kietlicz (Kiczka). Protoplasta rodu, Mikołaj Stopak Kiczka, otrzymał w 1419 roku od księcia Bolka cieszyńskiego Karwinę i oddał jego potomkowie pisali się Karwińscy z Karwiny, jednakże w poł. XVI w. ich rodowa siedziba przeszła w ręce Larischów z Ligoty. Na początku XIX w. Karwińscy opuścili Śląsk i osiedli w Austrii.

HERB MARKLOWSKICH

Starośląski ród Marklowskich z Żebraczy (części Czechowic) wywodził się z polskiego szczepu Wieniawitów. Przedstawiciele tej rodziny siedzieli na Markłowicach już w XV w., posiadali także w Księstwie Cieszyńskim wiele pomniejszych majątków. Podczas wyniesienia do stanu baronowskiego w 1716 roku otrzymali predykat „z Żebraczy i Pernsteinu”. W końcu XVIII w. opuścili Księstwo Cieszyńskie i przenieśli się do Austrii i na Śląsk Pruski.

HERB PIELGRZYMÓW

Pielgrzymowie z Trzenkowic to stary ród śląski osiadły od końca XIV w. w Księstwie Cieszyńskim. Nazwisko ich pochodzi od wsi Pielgrzymowice, posiadali także Kaczyce i Dolne Trzanowice, od których wziął się predykat „z Trzenkowic i Kaczyce”. Z miejscowości tych rozplenili się licznie po całym Księstwie i posiadali w okresie kilku stuleci wiele wsi. Ta rozdrobniona szlachta po utracie swych dóbr poświęciła się karierze wojskowej i urzędniczej.

HERB PELKÓW

Pelkowie byli starą rycerską rodziną pochodzącą z Nowego Miasta miejscowości położonej na Śląsku. Już w poł. XV w. jedna z ich gałęzi osiedliła się w Księstwie Cieszyńskim, gdzie skolidaciła się z najznacześniejszymi rodzinami szlacheckimi. Ich główną siedzibą stały się w 1657 roku Kończyce Małe z renesansowym dworem. Ostatni męski potomek rodu Maksymilian Pelka z Nowego Miasta wybrał wojskową karierę i zmarł w Cieszynie w 1853 roku.

HERB TSCHAMMERÓW

Tschammerowie z Iskrzyczyna związani byli ze Śląskiem Cieszyńskim przez pięć wieków. Ich protoplastami byli Samborowice z Kazanowa w Księstwie Ziębickim. Cieszyńską linię rodu założył Franciszek Tschammer kupując w 1453 roku Iskrzyczyn. Wybitnym przedstawicielem tej rodziny był Bogumił Rudolf Tschammer, który zapisał w testamentie swą bogatą bibliotekę ewangelickiemu zborowi w Cieszynie. Po jego śmierci w 1787 roku powstała Biblioteka Zborowa mieszcząca się do dzisiaj w Kościele Jezusowym.

Ściana wschodnia:

HERB PRÖCKLÓW

Pröcklowie von Proksdorf byli czeską rodziną, uszlachconą dopiero w 1584 roku. Zaufaniem księżnej cieszyńskiej Elżbiety Lukrecji cieszył się Maksymilian Pröckl von Proksdorf, który został jej sekretarzem, a sowiec przez księżną wynagrodzony kupił w 1626 roku wieś Bażanowice. Po Maksymilianie w Księstwie Cieszyńskim mieszkali jeszcze trzy generacje Pröcklów, którzy na początku XVIII w. po mieczu wymarli.

HERB RUDZKICH

Śląski ród Rudzkich wywodził się ze wsi Rudze położonej pod Zatorem, który w średniowieczu należał do Śląska. W Księstwie Cieszyńskim Rudzcy pojawili się dopiero pod koniec XV wieku. Najznamienitszym przedstawicielem rodu był właściciel Kocobędza i Rudzicy - Wacław Rudzki z Rudz, kanclerz księcia Waclawa Adama. W następnych pokoleniach Rudzcy rozrósł się w dużą rodzinę, która do pocz. XVIII w. posiadała w Księstwie wiele majątków.

HERB PACZYŃSKICH

Korzenie Paczyńskich z Tęczyna znajdowały się na Śląsku, we wsi Wielka Paczyna koło Gliwic. Pierwsze informacje o tej rodzinie pochodzą z 1501 roku. Już w XVI w. pojawili się w Księstwie Cieszyńskim. Dla Cieszyna zasłużył się najbardziej Adam Waclaw Paczyński hrabia z Tęczyna, cieszyński starosta ziemski, który w 1713 roku ufundował „Konwikt św. Trójcy”, zwany także „Konwiktem Tęczyńskiego”, dla niezamożnych uczniów cieszyńskiego gimnazjum jezuickiego.

HERB CSELESTÓW

Cselestowie z Celestyny byli rodem pochodzącym z Toskanii, który w XVII w. osiedlił się w Księstwie Cieszyńskim. W 1629 roku Cselestowie przyjęci zostali w poczet rycerstwa, a w 1748 roku otrzymali tytuł baronowski za zasługi swych przodków w czasie walk z Turkami na Węgrzech. Karol Franciszek Cselesta założył szlachecki konwikt w Cieszynie, który od jego imienia nazwano „Celestinum”. Po jego śmierci w 1796 roku wystawiono okazały gmach konwiku przy obecnej ul. Kochanowskiego.

HERB BORKÓW

Borkowie byli starą śląską szlachtą pochodzącą z Polskich Łanów koło Strzelec Opolskich. Około 1440 roku Mikołaj Borek otrzymał od księcia cieszyńskiego wieś Roztropice, od której ród ten wziął swój predykat. W 1568 roku Kasper Borek nabył Wędrzynię, na której jego potomkowie siedzieli do 1694 roku. Otrzymali oni w 1640 roku tytuł baronów. Ostatni przedstawiciel tego rodu, Adam baron Borek z Rostropic, w 1693 roku zapisał cały swój majątek na fundację klasztoru i szpitala zakonu Bonifratrów, który powstał w 1702 roku w Cieszynie.

HERB KECHERLE

Kecherle z Pierścica pochodzili z cieszyńskiej rodziny mieszczańskej, noszącej pierwotnie nazwisko Kechler. W latach 1463-1483 Mikołaj Kecherle był burmistrzem Cieszyna, zaś jego potomkowie dorobili się sporego majątku. Jego wnuk, Andrzej Kecherle, kupił w 1545 roku Pierściec koło Skoczowa, a w roku 1551 został nobilitowany. Ostatnim przedstawicielem rodu był Jan Kecherle z Pierścica, książyce chorąży na zamku w Bielsku, który zmarł w 1648 roku.

HERB WILDAU

Wildau z Lindenwiese i Błogocic to kolejna patrycjuszowska rodzina cieszyńska, która sięgnęła po szlachecki tytuł. Założył ją Waclaw Wilda, kancelista księżnej Elżbiety Lukrecji w 1629 roku. Jego syn, Andrzej, w latach 1652-1654 był burmistrzem Cieszyna. W 1661 roku obdarzony został tytułem szlacheckim z predykatem „von Lindenwiese”. Był już wtedy właścicielem podcieszyńskich Błogocic. Ostatni z rodu wymarli w poł. XIX w.

Ściana południowa:

HERB BEESÓW

Jednym z najstarszych rycerskich rodów śląskich byli Beessowie z Chrostyny, którzy wywodzili się ze wsi Chrościny pod Niemodlinem. Protoplastą rodu w Księstwie Cieszyńskim był Waclaw, który w 1572 roku posiadał Górną Suchą. Jego potomkowie rozkrzewili się w całym Księstwie i pełnili wysokie ziemskie i książęce funkcje. W 1705 roku wywyższeni zostali do stanu baronowskiego. Karol Waclaw Beess kupił w 1734 roku Gnojnik, który aż do 1945 roku stał się główną siedzibą rodziny.

HERB MATTENCLOITTÓW

Mieszczanowski ród Mattencloittów swoje początki posiadał w Nadrenii w końcu XV w. Za swoje zasługi dla cesarza otrzymali w 1689 roku tytuł szlachecki. Na stałe w Księstwie Cieszyńskim osiadł Franciszek Ludwik von Mattencloit, po nabyciu Dąbrowy i Zebrzydowic. W 1732 roku wyniesiony został do stanu baronowskiego. Jego potomkowie zyskali wiele majątków i pełnili dworskie funkcje na wiedeńskim dworze. Ostatni z rodu, Ryszard Edward, zmarł w 1971 roku.

Fragment akwareli I. Chamberza de Ryvos „Widok głównego Placu Książęcego miasta Cieszyna na Śląsku”, z 1802 r.

HERB SPENSÓW

Ród Spensów von Booden szczycił się pochodzeniem ze starej szkockiej rodziny. Jako pierwszy przybył na Śląsk Cieszyński w końcu XVII w. Albrecht Spens. Jego potomkowie, którzy od 1781 roku nosili tytuł baronów, nabyli wiele majątków. W 1816 roku Spensowie odziedziczyli po baronach Cselestach Ropice, która stała się ich główną siedzibą. Ostatnim potomkiem tego rodu był Herman hrabia Kuenburg-Spens zmarły w 1942 roku.

HERB SAINT-GENOIS

Hrabiowie Saint-Genois d'Anneaucourt byli przedstawicielem starego francuskiego rodu, datującego swe początki w XIII w. Po wojnie trzydziestoletniej osiedlił się w Księstwie Cieszyńskim Filip Saint-Genois. Od 1793 roku posiadali Jaworze, a także liczne majątki na Morawach i w Galicji. W 1827 roku wyniesieni zostali do stanu hrabiowskiego. W Cieszynie w 1831 roku kupili pałac Larischów (obecne Muzeum Śląska Cieszyńskiego), gdzie wystawili skrzydło z okrągłą stajnią. Ostatni z rodu, Juliusz hrabia Saint Genois, zmarł w 1962 roku.

HERB SKRBEŃSKICH

Skrbieńscy z Hrziszcie to stary ród, pochodzący ze wsi Hříště na pograniczu morawsko-czeskim. Pojawili się w Księstwie Cieszyńskim dopiero w XVI w. Pierwszy z nich Wacław nabył w 1576 roku Szonów, który pozostał w rękach rodu aż do 1867 roku. Skrbieńscy na dworze książąt cieszyńskich piastowali wysokie funkcje hetmanów, marszałków i sędziów ziemskich. Ród ten w 1658 roku wyniesiony został do stanu baronowskiego.

HERB LARYSZÓW

Laryszowie należą do jednego z najstarszych rodów górnośląskich. W 1551 roku nabyli Karwinę, a w roku następnym Solęc. Z czasem poszerzyli swe włości o okoliczne wsie, zaczęli pełnić dworskie i ziemskie funkcje w Księstwie Cieszyńskim. W 1654 roku otrzymali tytuł baronowski i predykat „z Ligoty i Karwiny”. W 1776 roku odkryto w Karwinie pokłady węgla, co przyczyniło się do wielkiej zamożności rodu. W 1791 roku uzyskali tytuł hrabiowski i zaczęli używać nazwiska „Larisch von Mönnich”. Majorat karwiński pozostał w rękach hrabiów do 1945 roku.

HERB SEDLNICKICH

Staroczeski ród Sedlnickich - Odrowąż z Choltic, swe początki datuje na XII w. W 1508 roku Jan Sedlnicki został właścicielem Polskiej Ostrawy, a już w 1528 roku pełnił funkcję starosty ziemskiego. Także jego potomkowie, którzy w 1546 roku otrzymali tytuł baronowski, zajmowali wysokie stanowiska w Księstwie. W ich rękach Polska Ostrawa pozostawała do 1710 roku. Potem Sedlniccy osiedli w Księstwie Opawskim. Potomkowie tego rodu żyją do dzisiaj w Niemczech.

HERB WILCZKÓW

Wilczkowie z Dobrej Ziemi i Hulczyna herbu Koziel, swój przydomek zyskali od wsi Dobrej koło Frydku, którą posiadali już przed 1400 roku. W 1500 roku otrzymali tytuł baronowski, natomiast w 1714 roku wyniesieni zostali do stanu hrabiowskiego. W 1710 roku nabyli Polską Ostrawę. Tamtejsze bogate pokłady węgla sprawiły, iż stali się jedną z najbogatszych rodzin dawnej monarchii austriackiej. Rodzina żyje do dzisiaj w swoich majątkach w Austrii.

HERB GASTHEIMBÓW

Ród Gastheimbów pochodził ze Styrii, gdzie w 1701 roku zostali podniesieni do stanu baronowskiego. W 1825 roku Maurycy Gastheimb nabył Górne Domastawice i od tego czasu osiedlił się na Śląsku Cieszyńskim. Nie na długo, bo w 1836 roku swój majątek sprzedał. Jego synowie przenieśli się na Śląsk Opawski. Ostatnim z rodu był jego wnuk, Maurycy Maria baron Gastheimb, który zmarł w Opawie w 1934 roku.

HERB HARRASOWSKICH

Harrasowscy z Harasowa byli morawskim rodem o XV-wiecznym rodowodzie. W Księstwie Cieszyńskim zostali właścicielami wielu włości, najdłużej jednak utrzymali się w Toszonowicach Górnych, które w 1745 roku kupił Jerzy Franciszek Harrasowski. Ostatnim z rodu był Maurycy, zmarły w 1908 roku. Jego siostra, Ewelina, wraz z mężem Jerzym Voss-Dölgiziem ufundowała w cieszyńskim szpitalu pawilon chirurgii, tzw. „Pawilon hrabiego Vossa”.

HERB KALISZÓW

Kaliszowie z Kisbirocz pochodzili z Wołowa na Dolnym Śląsku, skąd przez Węgry, gdzie otrzymali w 1713 roku tytuł baronowski, osiedlili się w Księstwie Cieszyńskim. Krystian Kalisz w 1737 roku kupił kompleks dóbr wokół Drogomyśla. Kaliszowie byli opiekunami i przełożonymi zboru ewangelickiego w Cieszynie. Ostatnią z rodu była Karolina, która wniosła wszystkie dobra w posagu swemu mężowi, Władysławowi Mara de Fölső.

HERB RADECKICH

Ród Radeckich z Radoczcy pochodził z Księstwa Oświęcimsko-Zatorskiego, z Radoczcy koło Wadowic. W Księstwie Cieszyńskim pierwsi Radeccy pokazali się w początkach XVI w. W 1572 roku Michał był właścicielem Kalembie i cieszyńskim sędzią ziemskim. Posiadali także Mosty koło Cieszyna, Iłownicę i Małe Ochaby. W 1748 roku Jan Karol Radecki kupił Wilamowice, które w 1793 roku sprzedali Komorze Cieszyńskiej jego wnukowie.

HERB TRACHÓW

Trachowie z Brzezia byli morawsko-śląskim rodem, znanym już w 1252 roku. Nazwisko ich, spójne z herbem, oznacza smoka, natomiast wieś Brzezie leży niedaleko Raciborza. W 1699 roku otrzymali tytuł baronowski. W pocz. XVI w. przybyli Trachowie na Śląsk Cieszyński. W 1771 roku Karol Józef Trach nabył dobrą Kocobędz. Utracił je w 1817 roku, gdy jego wnuk, Wincenty, sprzedał Kocobędz księciu Albertowi Sasko-Cieszyńskiemu. Ostatni z tej linii rodu, Dominik baron Trach von Birkau, zmarł w 1857 roku w Opawie.

Sztandary cechowe

GODŁA CIESZYŃSKICH CECHÓW RZEMIEŚNICZYCH

Nie mniejszym zainteresowaniem cieszą się godła cieszyńskich cechów, których dzieje świadczyć mogą o żywym społeczno gospodarczym i kulturalnym życiu oraz rozwoju Cieszyna.

Ściana zachodnia (frontowa):**GODŁO CECHU MALARZY**

Godło malarzy przedstawione jest w kształcie kartusza herbowego, w którym znajdują się trzy tarcze. Nad kartuszem paleta malarska z pędzlami i rysikiem oraz pałka malarską służącą do podpierania dłoni przy malowaniu.

GODŁO CECHU RUSZNIKARZY

W polu godła skrzyżowane dwie strzelby z kordelasem, po bokach nóż myśliwski z prochownicą oraz myśliwska trąbka. Pomiędzy kolbami strzelb umieszczona jest skórzana ładownica.

GODŁO CECHU ZEGARMISTRZÓW

W polu godła dwugłowy orzeł z umieszczoną na piersiach tarczą zegarową. Cesarski orzeł wprowadzony został do godła aby podkreślić specjalne przywileje cechu.

GODŁO CECHU DRUKARZY

Pole godła wypełnia dwugłowy austriacki orzeł trzymający w szponach zecerskie przybory do ręcznego składu: wierszownicę do układania czcionek oraz pobijak.

GODŁO CECHU KUPCÓW

Na tarczy godła kotwica i skrzyżowane wiosło z uskrzydloną, oplecioną węzami łaską Merkurego, opiekuna kupców i handlarzy.

GODŁO CECHU INTROLIGATORÓW

W polu godła cechu introligatorów prasa introligatorska ze ściśniętymi w niej czterema tomami. Na prasie oprawiony tom Historii Księstwa Cieszyńskiego zapewne autorstwa Gottlieba Biermanna. U podstawy prasy skrzyżowane narzędzia introligatorskie: nóż, płaski pędzel z łopatką oraz wrzecionowaty pacholek do dokręcania prasy.

GODŁO CECHU MYDLARZY I ŚWIECARZY

W polu godła wspięty lew na taflach mydła, trzymający we wzniezionej łapie wiązkę świec.

GODŁO CECHU RZEŹNIKÓW

W polu godła głowa wołu ujęta w skrzyżowane topory rzeźnicze.

GODŁO CECHU KAMIENIARZY

Pole godła wypełnione jest skrzyżowanymi narzędziami kamieniarskimi: w górze pobijak z dłutami, poniżej różne młotki kamieniarskie, kielnia, kątownica, cyrkiel i stosowana dawniej poziomicą złożona z pionu podwieszonego na trójkacie. Wśród narzędzi opancerzone ramię dzierżące w dłoni młotek, co ma znamionować siłę fizyczną.

GODŁO CECHU PIWOWARÓW I WINIARZY

Godło cechu przedstawia stół z poustawianymi na nim butelkami wódki, karafkami wina, konwią piwa, szklanicami, kielichami i kuflem. Nad tymi przedmiotami widoczne są winne kiści, gałązki owocowych krzaków, szyszki chmielu i kłosa zboża.

GODŁO MŁYNARZY

Godło przedstawia wodny młyn z przepływającą rzeczką na tle górskiej okolicy. U podstawy godła sterta worków z mąką oraz waga.

GODŁO CECHU PIEKARZY

W polu godła dwa wspięte lwy trzymające między sobą tarczę na której widnieje precel. Podobny precel trzymają nad tarczą. Lwy spełniają w tym herbie rolę tzw. trzymaczy heraldycznych, co ma przydawać godłu powagę i dostojęstwo.

GODŁO CECHU KRAWCÓW

W godle cechu ukazany jest szablon kroju, na którym rozrzucone są nożyce, cyrkiel i kątownica. U podstaw leży igielnik, naparstek i krawieckie żelazko.

Ściana wschodnia:**GODŁO CECHU SZEWCÓW**

Godło cechu przedstawia stół szewski z butami o wysokiej i niskiej cholewie, damskimi pantoflami oraz narzędzia: szydło, młotek i szewski nóż.

GODŁO CECHU KAPELUSZNIKÓW I KOŻUSZNIKÓW

Godło ukazuje trzy filcowe kapelusze damski i męskie, rozpięty na drążku futrzany kołnierz z muflą oraz parę jednopalczastych rękawic.

GODŁO CECHU SIODLARZY I RYMARZY

W polu godła umieszczone jest ogłowie końskie (uzda wędziłowa z wodzami), siodło jeździeckie, podróżna torba, rączka z rzemieniami oraz pas o podwójnym zapięciu.

GODŁO CECHU GARBARZY

Godło przedstawia rozciągnięty płat skóry, na którym od góry leży skrobaczka garbarska, młotek, szczypce do napinania skór, przecinak oraz nóż do cięcia skóry.

GODŁO CECHU KOMINIARZY

Pole godła cechu kominiarzy ukazuje krótką drabinę z zawieszonym u górnego szczebla wyciorem z kulą. Na drabinie skrzyżowane dwie łopatki do wybierania sadz.

Ściana południowa:**GODŁO CECHU LAKIERNIKÓW POWOZOWYCH**

Pole godła przedstawia drewniane koło powozowe o 12 szprychach ze skrzyżowanymi, okrągłymi i płaskimi pędzlami oraz szpachelką.

GODŁO CECHU KOWALI

W polu godła kowadło ze skrzyżowanymi młotami i kleszczami. W górnych rogach podkova ocelami zwrócona w dół oraz trzy gwoździe podkowiaki.

GODŁO CECHU DEKARZY

W polu godła symetrycznie rozmieszczone na osi kielni: młotek, narzędzie dekarskie i dekarska klamra.

GODŁO CECHU STOLARZY

W godle cechu rozmieszczone narzędzia stolarskie: cyrkiel, poziomic, nóż snycerski, kątownica oraz strug.

GODŁO CECHU CIEŚLI

W polu godła symetrycznie rozmieszczone na osi świdra dwa topory ciesielskie, piła i dwie kątownice.

GODŁO CECHU BUDOWNICZYCH I MURARZY

Godło cechu wyobraża kompozycję złożoną z cyrkla, ciosaka murarskiego, kielni, kątownicy i linii podwieszonej na sznurze.

wydawca

Biuro Promocji i Informacji
Urząd Miejski
Rynek 1/ 43-400 Cieszyn
tel. 33 4794 240-3
fax 33 4794 303
promocja@um.cieszyn.pl

www.cieszyn.pl

Cieszyńskie Centrum Informacji
Rynek 1, 43-400 Cieszyn
tel. 033 479 42 48-9
mci@um.cieszyn.pl
www.cieszyn.pl
www.olza.pl

Sala posiedzeń Rady Miejskiej po renowacji 2006 r.

tekst: Mariusz Makowski
redakcja: Renata Karpińska
proj. graf.: Joanna Rzepka-Dziedzic /www.projektownia.com/
fot.: J. Rzepka-Dziedzic, R. Karpińska
W publikacji wykorzystano zdjęcia ze zbiorów Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Archiwum Państwowego Katowice O. Cieszyn i Urzędu Miejskiego w Cieszynie.

Sala posiedzeń Rady Miejskiej w cieszyńskim Ratuszu

